

Vprašanja in odgovori.

M. J. v P.

Moj sin je hranilec in je moral k vojakom. Ali dobi skrajšan rok?

Odgovor:

Vaš sin ne pride v poštev kot hranilec, ako niste v treh mesecih potem, ko je bil potrjen, vložili prošnje za skrajšani kadetski rok. Moral bo torej služiti polni rok. Ako ste pa vložili prošnjo, morate itak imeti v rokah rešitev, kako in kaj.

G. R. v P.

Kaj je to: inserat? In ali je treba plačati?

Odgovor:

Če daste v časopis oglas, je treba plačati. Inserat se reče slovenski: oglas. Koliko pa morate plačati, imate v vsakem listu natisnjeno na prvi strani pri naslovu ali med inserati. Če kje kaj posebnega želite, pišite na upravo lista. — Glede harmonike: najbolje, da jih obdržite in naj vam da malo odškodnine, če jih je potrl. Kupčija ni bila pravilna.

K. J. v B.

Sem posestnik in obrtnik. Kuluk so mi našli na obojavi. Je to prav?

Odgovor:

Kuluk se plačuje ali v delu izvrši od vsakega davka. Zato imate več enot. Je žalibog tako.

B. A. v S. d.

Imam servitutno pravico pasti v graščinskem gozdu. Les pa so posekali in na novo nasadili. Zdaj nimam kje pasti.

Odgovor:

Ako imate to pravico vknjiženo, oziroma priposestovano, tedaj se dogovorite z graščino, da vam prenese to pravico na kak drug prostor, ali pa vas odškoduje.

J. G. v Sv. J.

Odgovor:

Se hudojete, da niste dobili odgovora na svoje vprašanje glede uporabe ceste. Na taka vprašanja smo že petkrat odgovorili, so si podobna kot jajce jajcu. Vi pa poleg tega ne omenjate, ali vozite na cesto po svojem ali po sosedovem in koliko let že imate to pravico. S kakšnim vozom vozite, je pa povsem vsejedno.

M. S. v Sr.

Meni se glede kuluka godi krivica, ker ne plačujem nobenega davka in ga imam predpisano.

Odgovor:

Priložite se zoper občino na sresko načelnika!

J. D. v O.

Ali sem dolžen plačati vojnico? Sem proglasen za »privremeno nesposobnega«.

Odgovor:

Ste dolžni. Na davkarji vam bodo pa povedali, če so prav izračunali.

M. H. v B.

Po neki poti gonim živino že nad 30 let na pašo. Ali mi sedaj posestnik lahko prepove?

Odgovor:

Ako je pri poti bil ves čas napis, da je pot dovoljena le do preklica, tedaj ima pravico prepovedati, drugače pa ste vi priposestovalec do pravice.

J. J. T. v R.

Neka siromašna ženska brez roke in noge živi v velikem pomanjkanju v svoji mali hišici. Ali bi dobila kako podporo?

Odgovor:

Ako je sama lastnica hišice, bo lahko dobila od občine podporo. Ker je blizu 70 let stara, naj si potem posojila na hišo dobi nekaj denarja.

A. H. v R.

Ali se od uslužbenkega (ročnega) davka plačuje kuluk?

Odgovor:

Da.

Isti:

Sem 12 let v občini, kaj naj storim, da postanem občan?

Odgovor:

Prijavite na občini, da ste 12 let nepretrgoma v občini in naj vam da domovinski list. Ako se brani, se pritožite na sreskega načelnika.

G. R. v L. K.

Sivam brez obrti, ker nisem za težko delo, izučila pa se obrti nisem. Sedaj sem kaznovana. Ali moram plačati?

Odgovor:

Obrti tudi ne dobite, ker nimate učnega in pomočniškega izpričevala. Kot samostojna šivilja ne morete delati, pač pa lahko na ime kake šivilje, ki ima obrt.

V. G. v K.

Imam 11 otrok, ali sem davka prost?

Odgovor:

Vi ste davka prost, tudi kuluka.

I. D. v G. R.

Mi smo plačali davek od šmarnice, drugi pa se nam smeji, da smo bili »tako brihtni«. Ali ga ni treba?

Odgovor:

Davek na šmarnico se bode gotovo pobral. Nikar ne mislite, da se bo kak dovoljen davek — pustil neizterjan!

J. V. v Sp. G.

Zenitno pogodbo imam, da sva z ženo vsak na pol posestnika. Če ona zdaj prej umrje kakor jaz, ali dobijo njeni sorodniki njen delež?

Odgovor:

Pri ženitovanjskih pogodbah se navadno tako napravi, da sta mož in žena tudi dediča drug za drugim. Ako tega ni, tedaj je v zakonu določeno, kaki sorodniki (stariši) dobijo, ako ni otrok. Sicer pa sedaj lahko še sama to popravita in napišeta testament vsak zase — drug drugemu. Na testamentu ne pozabite na dan, kdaj ste ga spisali in kraj ter na svoj lastnoročni podpis.

B. V. v S. V.

Odgovor:

Zdravniških nasvetov žal ne znamo dajati.

L. H. v K.

Vsako leto že nad 35 let sem dobila od sosedov dovoljenje, da žganjam živino pri oranju na njegov svet, letos pa mi ne dovoli več. Kaj naj napravim?

Odgovor:

Vi se morate s sosedom pogoditi, ker ste ga vsako leto posebej za dovoljenje prosili, torej ni zastarala pravica uporabe.

I. P. v T.

Moja hči ima poseslvo, jaz sem oskrbnik, davka je 9 Din, ali moram dati 5 delavcev na kuluk?

Odgovor:

Za tolik davek bo 5 delavcev precej. Bo že še kaj priračunanega poleg. Ako pa mislite, da se vam je zgodila krivica, pritožite se na sreskega načelnika!

A. P. v D.

Kje je sedež Privilegirane agrarne banke?

Odgovor:

V Beogradu Posojila pa dobite v Sloveniji — ceneje. Vprašajte domače posojilnice!

Fr. Lm. v J.

Ali je carina na koce?

Odgovor:

Je. Pa menda ne bodo nič boljše, kakor so domače. Samo v skrajnosti kupujmo v dru-

gih državah, drugače pa dajamo prednost domačemu blagu.

M. P. Sh. K. L.

Ali je lahko možki star 21 let sprejet v državno službo?

Odgovor:

Lahko, če se mu posreči najti kako mesto.

M. Č. v L.

Rada bi prodajala vino v steklenicah, pa ne vem, če se sme.

Odgovor:

Ravno pred kratkim je izšel odlok, da se ne sme.

A. V. v B.

Ali sme viničar prodati gnoj?

Odgovor:

Ako je gnoj od njegove krave, če tudi ste mu vi kot del plače krmo in steljo dajali, ga sme prodati. Ako pa ste mu dali tudi kravo in je on imel le dolžnost, gledati na kravo, zato pa je dobival mleko, je gnoj vaša last, posebno še, če ste o tem tudi govorili.

I. M. v S.

Naša občina ima večji občinski kuluk kakor sosednja. Ali ni to krivica?

Odgovor:

Občinski kuluk sklene občinski svet in sicer po krajevnih potrebah. Zato je različen. V več občinah pa imajo raje občinske doklade višje.

Vsem:

Dopisi brez naslova gredo v koš! Nenaročnikom ne odgovarjamo. Vprašanj je toliko, da pridejo na vrsto, kakor dospejo. Na enaka in več se odgovarja samo enkrat.

★

Kdaj in odkod smo dobili krompir?

Poleg žita je dandanes krompir naš glavni živež, in skoraj si ne moremo predstavljati vsakdanje hrane brez njega. Dan za dnevom ga uživa tako kmet kakor delavec in meščan. Mnogo krompirja se uporabi kot živalska hrana. Naši pradedje so krompir komaj poznali. Udomačil se je pri nas šele komaj tekem zadnjih 100 let.

Domovina te čudne rastline, ki ima na svojih koreninah debele užitne gomolje, je Južna Amerika. Koncem 16. stoletja je bil krompir prvič prinesen v Evropo, in sicer najpoprej v Španijo, nato v Irsko in Anglijo. Razni možje, največ mornarji so pripomogli k razširjenju te prekoristne rastline. Neki John Hawkins, po poklicu trgovec s sužnji, je prinesel kot prvi leta 1565. krompir iz Sante Fé na Irsko. Dvajset let pozneje sta ga prinesla iz svojega poučnega potovanja po Virginiji admiral Sir Walter Raleigh in matematik Tomas Heroit.

Krompir so nasadili. Ko je rastlina dorasla in so sadeži, kateri so se razvili iz cvetja dozoreli, so le te pripravili, ne vedoč, da so pravi užitni sadeži gomoljke na koreninah pod zemljo. Seveda so izjavili, da ta rastlina ni prav nič korastna, ker rodi neužitni sad. Iztrebili so jo in sežgali. Iz sežganega steblovja se je počel dvigati neki prijeten vonj in šele ta je opozoril ljudstvo, da mo-